

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра конституційного, адміністративного та трудового права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
НУ «Запорізька політехніка»

проф. Юрій ФІЛЕЙ
«30» серпня 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Митна політика

(шифр за відповідною освітньою програмою та назва навчальної дисципліни)

освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність
(назва освітньої програми (спеціалізації))

спеціальність 262 Правоохоронна діяльність
(код і найменування спеціальності)

галузь знань 26 Цивільна безпека
(код і найменування галузі)

ступінь вищої освіти бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

2024 рік

Програма з дисципліни: Митна політика
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 262 Правоохоронна діяльність,
освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність
(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробники: Смолярова М.Л., доцент кафедри конституційного, адміністративного та трудового права, к. ю. н., доцент

Програма погоджена:

В.о. завідувача кафедри конституційного, адміністративного та трудового права

Руслана МАКСАКОВА
(прізвище та ініціали)
«28» серпня 2024 року

Гарант освітньої програми

Дмитро ШИЯН
(прізвище та ініціали)
«30» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією _____ юридичного _____ факультету
(найменування факультету)

Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Юрій ФІЛЕЙ
(ім'я прізвище)
«30» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	26 – Цивільна безпека
Спеціальність	262– правоохоронна діяльність
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	3	
Модулів	2	-
Змістових модулів	2	-
Семестр	4	4
Загальна кількість годин	90	
з них аудиторних:	28	12
<i>лекції</i>	14	6
<i>практичні</i>	-	-
<i>лабораторні</i>	-	-
<i>семінарські</i>	14	6
з них самостійної роботи:	62	78
Занять на тиждень на тиждень	1	-
Індивідуальні завдання	6	
Форма контролю	залік	
Курсова робота (проект) (<i>загальний обсяг</i>)	-	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Митна політика» є формування теоретичних знань і практичних навичок щодо правового регулювання митної справи, забезпечення митного контролю та боротьби з митними правопорушеннями. У рамках курсу розглядаються теоретичні та правові основи митної політики; митний контроль і митне оформлення; правоохоронний аспект митної діяльності; міжнародні стандарти та співпраця у митній сфері; використання сучасних технологій у митній справі. Особлива увага приділяється нормативно-правовій базі митного регулювання в Україні, досвіду країн Європейського Союзу та сучасним викликам у сфері митної політики. Студенти набудуть знань про основні інструменти митного регулювання (тарифи, квоти, митні пільги), методи аналізу їх ефективності, а також ознайомляться з міжнародними угодами та практиками в галузі митної співпраці.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з правовими засадами митної політики;
- формування практичних навичок здійснення митного контролю;
- забезпечення правоохоронної діяльності в митній сфері;
- розвиток аналітичних здібностей;
- підготовка до професійної діяльності у правоохоронних органах.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: (перелік компетентностей та програмних результатів навчання).

4. Характеристика навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

1. здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1);
2. знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК2);
3. здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК3);
4. здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК5);
5. усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем (ЗК6);
6. здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК8);
7. здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК10).

Фахові компетентності:

1. усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій. (СК1);
2. здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ (СК3);
3. здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел (СК4);
4. здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК5).

Очікувані програмні результати навчання:

1. вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності (РН2);
2. розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності (РН3);
3. формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях (РН4);
4. розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською мовою (РН5);
5. взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності (РН7);
6. здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань (РН8);
7. виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки (РН10);
8. адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі

ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження (РН12).

1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ОСНОВИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ

ТЕМА №1. Сутність і цілі митної політики: поняття, функції, принципи

Поняття митної політики. Значення митної політики у забезпеченні економічної безпеки держави. Економічний і правовий аспект митної політики. Основні складові митної політики (тарифне й нетарифне регулювання). Рівні реалізації митної політики (національний, міжнародний). Цілі митної політики. Функції митної політики. Принципи митної політики. Проблеми реалізації митної політики в Україні. Роль митної політики в умовах євроінтеграції.

ТЕМА №2. Економічний ефект митної політики

Роль митної політики в економічному розвитку держави. Поняття економічного ефекту: якісні та кількісні аспекти. Основні показники для оцінки економічного ефекту (доходи бюджету, зростання ВВП, зміни у структурі торгівлі). Види економічних ефектів митної політики: прямі та непрямі ефекти. Методи оцінки економічного ефекту. Економічні ефекти на різних рівнях. Особливості економічного ефекту митної політики в Україні.

ТЕМА №3. Інструменти митної політики: тарифи, квоти, митні пільги, санкції

Поняття інструменти митної політики. Роль інструментів митної політики у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності. Класифікація інструментів митної політики (тарифні й нетарифні). Митні тарифи: основний інструмент митної політики. Квоти як обмежувальний інструмент. Митні пільги: стимулювання зовнішньої торгівлі. Санкції як обмежувальний інструмент. Інструменти митної політики в Україні. Рекомендації для підвищення ефективності застосування інструментів митної політики.

Змістовий модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ТЕМА № 4. Митна політика України: нормативно-правова база, інституційна структура

Роль митної політики України у забезпеченні економічної безпеки та розвитку міжнародної торгівлі. Основні закони та підзаконні акти, що регулюють митну сферу. Акти міжнародного права, що регулюють митну політику України. Останні зміни в законодавстві у сфері митної політики. Основні органи, що реалізують митну політику. Співпраця з міжнародними організаціями. Недоліки в законодавстві, які потребують удосконалення. Проблеми реалізації норм у практиці митного регулювання. Роль цифровізації в митній політиці України. Міжнародний досвід та його адаптація до законодавства України у сфері митної політики.

ТЕМА № 5. Митний контроль та митне оформлення

Поняття, форми, види і правова регламентація митного контролю. Мета митного контролю. Зони митного контролю. Здійснення митного контролю. Особливі процедури митного контролю. Технічні засоби митного контролю. Митна експертиза. Валютний контроль і компетенція контролюючих органів по його здійсненню. Типова схема організації митного контролю Товарів і транспортних засобів. Документи і відомості, які необхідні для митного контролю. Вимоги до документів для митного контролю транспортних засобів. Період перебування товарів та інших предметів під митним контролем.

Залучення спеціалістів та експертів для здійснення митного контролю. Огляд та перегляд транспортних засобів, товарів та інших предметів. Огляд та перегляд речей. Особистий огляд.

Ідентифікація товарів, транспортних засобів, приміщень та інших місць. Доступ службових осіб митниці на територію чи приміщення підприємства. Перевірка фінансово-господарської діяльності учасників ЗЕД. Вибірковість форм митного контролю. Митне забезпечення. Звільнення від певних форм митного контролю. Операції з товарами та іншими предметами, що знаходяться під митним контролем.

Загальні положення митного оформлення. Декларування товарів і транспортних засобів. Форми декларування. Вантажна митна декларація (ВМД). Обов'язки і права декларанта. Документи і додаткові відомості, які необхідні для митного оформлення. Прийняття декларації. Зміна, доповнення і вилучення митної декларації. Тимчасова або неповна декларація. Періодична митна декларація. Спрощений порядок декларування товарів і транспортних засобів. Послідовність митного оформлення товарів із застосуванням ВМД.

ТЕМА № 6. Порушення митних правил і відповідальність за них. Провадження у справах про порушення митних правил

Обставини, які виключають провадження у справах про порушення митних правил. Загальні умови провадження у справах про порушення митних правил: строки провадження, мова, місце ведення провадження, об'єднання і виділення справ. Особи, які беруть участь в провадженні у справах про порушення митних правил і її розгляді таких справ, їх права та обов'язки. Обставини, які виключають можливість участі в провадженні у справах про порушення митних правил. Інші умови ведення провадження у справах про порушення митних правил. Докази у справі про порушення митних правил. Заходи, що забезпечують провадження у позові про порушення митних правил та витрати у цій справі. Порядок проведення процесуальних дій у справі про порушення митних правил. Розгляд справи про порушення митних правил. Оскарження, опротестування і перегляд постанови контролюючого органу України про накладення стягнення у справі про порушення митних правил. Виконання постанов контролюючого органу України про накладення стягнення за порушення митних правил.

Тема № 7. Міжнародна співпраця в митній сфері

Основні цілі європейської митної політики. Роль митної політики у забезпеченні економічної інтеграції країн ЄС. Митний кодекс Союзу (Union Customs Code, UCC). Міжнародні угоди, які регулюють митну діяльність ЄС. Європейські директиви та регламенти, що впливають на митну політику. Інституційна структура митної політики ЄС. Основні принципи європейської митної політики. Переваги європейської митної політики для країн-членів. Адаптації європейського досвіду до законодавства України у митній сфері.

Значення міжнародної співпраці у митній сфері. Основні цілі міжнародної співпраці в митній сфері. Міжнародні організації, які координують співпрацю в митній сфері. Всесвітня митна організація (WCO). Світова організація торгівлі (WTO). Організація Об'єднаних Націй (ООН). Європейський митний союз. Асоціація держав Південно-Східної Азії (ASEAN). Інструменти та механізми міжнародної співпраці. Боротьба з контрабандою та фінансовими злочинами. Перспективи міжнародної співпраці у митній сфері. Україна у системі міжнародної митної співпраці.

1. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	сем.	лаб	інд	с.р.		лк	сем.	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
МОДУЛЬ 1												
Змістовий модуль 1 ОСНОВИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ												
Тема 1. Сутність і цілі митної політики: поняття, функції, принципи	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 2. Економічний ефект митної політики	12	2	2	-	-	8	13	-	-	-	2	11
Тема 3. Інструменти митної політики: тарифи, квоти, митні пільги, санкції	14	2	2	-	2	8	12	-	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	38	6	6	-	2	24	37	2	2	-	2	31
МОДУЛЬ 2												
Змістовий модуль 2 ОСОБЛИВОСТІ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ												
Тема 1. Митна політика України: нормативно-правова база, інституційна структура	14	2	2	-	2	8	16	2	2	-	2	10
Тема 2. Митний контроль та митне оформлення	14	2	2	-	2	8	14	2	-	-	2	10
Тема 3. Порушення митних правил і відповідальність за них. Проведення у справах про порушення митних правил	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Тема 4. Міжнародна співпраця в митній сфері	12	2	2	-	-	8	11	-	-	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	52	8	8	-	4	32	53	4	4	-	4	41
Усього годин	90	14	14	-	6	56	90	8	4	-	6	72

3. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Сутність і цілі митної політики: поняття, функції, принципи	<i>семінарське</i>	з поглиблення, узагальнення та систематизації знань
2	Економічний ефект митної політики	<i>семінарське</i>	з поглиблення, узагальнення та систематизації знань
3	Інструменти митної політики: тарифи, квоти, митні пільги, санкції	<i>семінарське</i>	з поглиблення, узагальнення та систематизації знань
4	Митна політика України: нормативно-правова база, інституційна структура	<i>семінарське</i>	з поглиблення, узагальнення та систематизації знань
5	Митний контроль та митне оформлення	<i>семінарське</i>	з поглиблення, узагальнення та систематизації знань
6	Порушення митних правил і відповідальність за них. Проведення у справах про порушення митних правил	<i>семінарське</i>	з поглиблення, узагальнення та систематизації знань
7	Міжнародна співпраця в митній сфері	<i>семінарське</i>	з поглиблення, узагальнення та систематизації знань

6. Форми та методи контролю

Методами контролю є: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточне тестування та самостійна робота							Оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
100			100				зараховано

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

6. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей).

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Посилання надавати на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей.

Дотримуватися норм законодавства про авторське право.

Надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності визначених Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізької політехніки» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf).

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента):

Студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні сформувані загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу студент може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=3017>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Права і обов'язки студентів відображено у Положенні про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» затвердженому наказом ректора No 507 від 10.12.2021 р. (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.

7. Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни «Митна політика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. М. Л. Смолярова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7981>.

2. Програма навчальної дисципліни «Митна політика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 – Правоохоронна діяльність всіх форм навчання / Укл.: М.Л. Смолярова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7981>.

3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Митна політика» для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 262 – Правоохоронна діяльність. /Укл.: М.Л. Смолярова. Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7981>.

4. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Митна політика» для студентів 262 – «Правоохоронна діяльність» денної форми навчання / Укл. М.Л. Смолярова. Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка» 2024.[Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7981>.

8. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

Нормативні джерела:

1. Концептуальні напрями реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику від 28 грудня 2018 року. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/110_1-2018%D1%80#n10 (дата звернення: 27.08.2024).

2. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141. URL: <https://bit.ly/2GeSeRP> (дата звернення: 27.08.2024).

3. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495 -VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44-45, 46-47, 48. Ст. 552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

4. Податковий кодекс України від 02.11.2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, 15-16, 17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 27.08.2024).

5. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 року № 1777-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 2. Ст. 5. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

6. Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1999 року № 1212-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 51. Ст.454. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1212-14#Text> (дата звернення:27.08.2024).

7. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну : Закон України від 22 грудня 1998 року № 331-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. №11. Ст.78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

8. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту : Закон України від 22 грудня 1998 року № 330-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 9-10. Ст.65. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

9. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту :Закон України від 22 грудня 1998 року № 331-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. №12-13. Ст.80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-14> (дата звернення: 27.08.2024).

10. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 29. Ст. 377. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 27.08.2024).

11. Про Митний тариф України : Закон України від червня 2020 року № 674-IX. Офіційний вісник України. 2020. № 55. Ст. 1694. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#n11> (дата звернення: 27.08.2024).

12. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21 січня 1994 року № 3857-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. №18. Ст.101. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

13. Положення про Державну митну службу України : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 227. Офіційний вісник України. 2019. № 26. Ст.900. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

Основна література:

1. Аргунов В.А., Березний Є.М., Бичков В.В., Будаков А.Ю., Булана В.В. Основи митної справи в Україні: підручник / П.В. Пашко (ред.). Київ : Знання, 2008. 652 с.

2. Баранов С.О. Митне право України: навчально-методичний посібник. Одеса: ОДУВС, 2017. 375 с.

3. Биков І.О. Адміністративно-правове забезпечення наближення митного законодавства України до стандартів ЄС : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / І.О. Биков ; Одеська юрид. акад.. О., 2019. 20 с.

4. Бойко В. М. Митне право України: навч. посіб. Київ: Правова єдність; Алерта, 2015. Т. 1. 2015. 528 с.

5. Денисенко В.В. Словник митних термінів. Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. 135 с.

6. Денисенко В.В. Правове забезпечення митної політики : міжнародно-правові стандарти та українське законодавство : навч. посіб. / В. В. Денисенко Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. 326 с.

7. Додін Є.В. Зміст правоохоронної функції митних органів України. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2010. С. 148-154.

8. Дорофєєва Л.М. Взаємодія митних та правоохоронних органів у питаннях протидії контрабанді. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, Серія ПРАВО*. Випуск 85: частина 2, 2024. С. 322-328.

9. Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.

10. Митне право : навчальний посібник / О.П. Рябченко, В. Я. Мацюк, В.В. Чмелюк та ін. ; за заг. ред. к.ю.н. І.П. Петрової. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 470 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 140)

11. Митне право України : навч. посібн. / А.І. Годяк, О.М. Ілюшик, Я.П. Павлович-Сенета. Львів : СПОЛОМ, 2017. 308 с.

12. Митне право України : навчальний посібник / кол. авторів: В.В. Ченцов, С.В. Кувакін, А.В. Мазур та ін. ; за заг. ред. В.В. Ченцова та Д.В. Приймаченка. Вид. 3-тє. Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2014. 328 с.

13. Митна політика та митна безпека: концептуальне визначення та шляхи забезпечення: монографія / И. Г. Бережнюк, О. П. Гребельник та ін.; за заг. ред. П. В. Пашка. Київ: Знання, 2012. 238 с.

14. Митна справа: підручник / М. І. Крупка [та ін.]. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 572 с.

15. Митне право України : навч. посіб. / Ю.В. Іщенко, В.П. Чабан, В.М. Дорогих; Київський нац. ун-т внутрішніх справ. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 295 с.

16. Митне право України: Навч. посіб./ За ред. В.В. Ченцова. К.: Істина, 2007. 328с.

17. Науково-практичний коментар Митного кодексу України / За заг. ред. Додіна Є. В. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 488 с.

18. Погрішук, Г., Бей, С. Формування та реалізація митної політики України *Економіка та суспільство*, (40). 2022 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-74>.

19. Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами: монографія. Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. 332 с.

20. Прокопенко В. В. Виконання митних формальностей при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту: монографія. Дніпро: Ун-т митної справи та фінансів. 2018. 336 с.

21. Співак І.В. Митне право: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра права за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 Право. Електронне мережне навчальне видання. / І.В. Співак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 80 с.

22. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: колект. монографія / М-во освіти і науки України, Ун-т митної справи та фінансів. Дніпро: Гельветика, 2018. 272 с.

23. Цаліна Д. С. Порядок митного оформлення товарів при їх переміщенні через митний кордон України: монографія. Харків: Факт, 2010. 176 с.

Додаткова література

1. Биков І.О. Адміністративно-правове забезпечення наближення митного законодавства України до стандартів ЄС : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / І.О. Биков ; Одеська юрид. акад.. О., 2019. 20 с.

2. Возняковська К. А., Біленець Д. А., Марчук В. В. Правоохоронна діяльність митних органів України в умовах воєнного стану: ключові ролі та виклики. *Актуальні проблеми держави і права*. 2024. С.22-27.

3. Войцещук А.Д. Запровадження професійно-психологічного добору кадрів на службу до митних органів України як один з заходів удосконалення системи розвитку персоналу. *Університетські наукові записки*. 2010. № 4(36). С. 351-354.

4. Гуцул І. А. Митна політика зарубіжних країн : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 198 с.

5. Комзюк В.Т. Проходження служби посадовими особами митних органів. *Форум права*. 2010. № 4. С. 500-506.

6. Комзюк, В.Т. Деякі питання адміністративно-правового статусу митних органів України в умовах їх реформування. *Адміністративне право і процес*. №1(15). 2016. С. 124-133.

7. Комзюк, В. Т. Правові гарантії діяльності митних органів України. *Право і безпека*. №2 (57). 2015. С. 70-74.

8. Константи́й О. Щодо проблеми місця митного права в системі права України, його предмета та метода правового регулювання. *Підприємство, господарство і право*. 2007. № 1. С. 59-62.

9. Кунев Ю. Д., Баязітов Л. Р. Визначення сутності та змісту основного митно-правового поняття «митна політика». *Вісник АМСУ. Серія «Право»*, № 2 (11). 2013. С. 7-18.

10. Кунев Ю.Д. Правова організація діяльності митної служби України : теоретичні та методологічні основи : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук :12.00.07. Х., 2010. 35 с.

11. Лисенко О. Правоохоронна діяльність митних органів. *Публічне право*. № 1 (9) (2013). С. 179-186.

12. Мазур А.В., Приймаченко Д.В. Місце митного права в системі права: шлях до парадигми. *Митна справа. Науково-аналітичний журнал*. № 6(84)2012. Одеса: НУ «Одеська юридична академія», 2012. С. 31-43.

13. Митне регулювання в ЄС та Україні: порівняльно-правове дослідження: Науково-практичний посібник / Мароха В., Омельченко О., Полонський О., Ропотан О.: за науковою редакцією А.В. Мазура. К.: «Ніка-Прінт», 2005. 832 с.

14. Петрова І. Митна служба в Німеччині в інтегрованій системі митних служб в Європейському союзі. *Підприємництво, господарство і право*. № 1. 2019. С. 121-126.

15. Приймаченко Д.В. Щодо поняття функцій митних органів. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 12. С. 84–87.

16. Приймаченко Д.В. Адміністративна діяльність митних органів у сфері реалізації митної політики держави. Дис. ... д-ра юрид. наук :12.00.07 Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2007. 447 с.

17. Приймаченко Д.В. Митна політика держави та її реалізація митними органами: Монографія. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2006. 332 с.

18. Приймаченко Д.В., Щербина В.І. Проблеми застосування загального та спеціального законодавства щодо проходження служби працівниками митної служби. *Право: Вісник Академії митної служби України*. 2009. № 1. С. 14-19.

19. Слічна О. Г. Доцільність виділення митного права в самостійну, комплексну галузь права України. *Наукові записки НаУКМА*, Т. 19 (2001): Спеціальний випуск, Ч. 1. К. : Видавничий дім «КМ Академія», 2001. С. 295-297.

20. Тімошенко Н., Дідик О., Смоляр Л. Митна політика України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (61). 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-56>.

21. Ченцов В.В. Митна служба в системі державного управління в зарубіжних країнах: компаративний аналіз. *Університетські наукові записки*. № 1(29). 2009. С. 333

9. Рекомендовані інформаційні джерела

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.2022);

2. Офіційне інтернет-представництво Офісу Президента України : <https://president.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).;
3. Урядовий портал : <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.2022);
4. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 27.08.2022);
5. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.2022);
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 27.08.2022);
7. Офіс реформ Кабінету Міністрів України. URL: <https://bit.ly/3ibSgaa> (дата звернення: 27.08.2022);
8. Конституційний Суд України : <http://www.ccu.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.2022) ;
9. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 27.08.2022).
10. Національна юридична бібліотека – <http://www.nbuv.gov.ua/nyub/index.html>.